

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 1 marca 2017 roku (decyzja nr (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych, I Oddział w Ł., na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. A ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U.

z 2016 r., poz. 963 z późn. zm.) w zw. z art. 83 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny (Dz. U. z 2016 r., poz. 380) w zw. z art. 300 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r., poz. 1053) stwierdził, że D. P. nie podlega,

od dnia 26 września 2016 roku, ubezpieczeniom społecznym, tj. ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu oraz wypadkowemu jako pracownik, u płatnika składek (...) T. B..

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż w dniu 7 października 2016 roku D. P. został zgłoszony przez płatnika składek do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych

w charakterze pracownika od dnia 26 września 2016 roku. Zgłoszenie wpłynęło do organu rentowego z uchybieniem ustawowego terminu. Od dnia 29 września 2016 roku D. P. stał się niezdolny do pracy z powodu choroby i wystąpił z wnioskiem o wypłatę zasiłku. Organ rentowy ustalił, że niezdolność do pracy ubezpieczonego trwała nieprzerwanie od 29 września 2016 roku do 8 lutego 2017 roku.

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego organ rentowy ustalił,

że płatnik składek nawiązał stosunek pracy z D. P., zawierając pisemną umowę o pracę na czas określony, tj. od 26 września 2016 roku do 31 marca 2017 roku,

w pełnym wymiarze czasu pracy, z wynagrodzeniem zasadniczym wynoszącym 3.800,00 zł brutto, na stanowisku pomocniczego robotnika budowlanego. Do obowiązków D. P. należało wykonywanie wszelkich zadań zleconych przez pracodawcę, zaś w okresie od 26 września do 28 września 2016 roku ubezpieczony miał pomagać w budowaniu szalunków do ogrodzenia. Ponadto, D. P. uległ wypadkowi przy pracy w dniu 29 września 2016 roku, podczas którego doszło do przecięcia ręki. W aktach osobowych ubezpieczonego nie ma dokumentów potwierdzających wykonanie badań lekarskich oraz przeprowadzenie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy. Jak stwierdził D. P. – nie otrzymał on zalecenia ich wykonania od pracodawcy i podjął pracę bez tych dokumentów. Protokół ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy został sporządzony 14 października 2016 roku. Natomiast D. P. otrzymał protokół do podpisu 24 listopada 2016 roku, ale finalnie go nie podpisał, gdyż wniósł zastrzeżenia co do jego treści.

Wątpliwości organu rentowego wzbudza fakt, że zgłoszenie pracownika do ubezpieczeń społecznych nastąpiło już po powstaniu niezdolności do pracy, tj. 7 października 2016 roku. Natomiast 30 października 2016 roku zostały przekazane dokumenty rozliczeniowe za wrzesień 2016 roku. Ponadto, D. P. nie został skierowany na wstępne badania lekarskie oraz szkolenie w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy. Dodatkowo, ubezpieczony nie posiadał żadnego doświadczenia zawodowego w branży budowlanej. Przed zatrudnieniem ubezpieczonego powierzone mu obowiązki wykonywał inny pracownik, zatrudniony od grudnia 2015 roku przy czym wysokość jego wynagrodzenia została ustalona na poziomie płacy minimalnej. W ocenie organu rentowego, w przedmiotowej sprawie nie były realizowane podstawowe elementy wynikające ze stosunku pracy, tj. podporządkowanie pracownicze.

Zdaniem organu rentowego jedynym celem zawarcia umowy o pracę było uzyskanie przez D. P. pracowniczego tytułu do ubezpieczeń społecznych, a w konsekwencji prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, bez jednoczesnego zamiaru realizowania praw i obowiązków pracowniczych. Tym samym umowa o pracę została zawarta dla pozorów, a zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych miało charakter fikcyjny. Umowa o pracę zawarta między płatnikiem składek a D. P., jako zawarta dla pozorów, jest nieważna.

(decyzja – k. 54 – 62 akta ZUS)

Odwołanie od przedmiotowej decyzji złożył ubezpieczony D. P. wnosząc o jej zmianę oraz ustalenie, że od 26 września 2016 roku podlegał ubezpieczeniom społecznym z tytułu zawartej umowy o pracę. W uzasadnieniu odwołania wskazano, że stanowisko organu rentowego nie jest trafne i stanowi rezultat błędnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego. W ocenie odwołującego, nie ulega wątpliwości, że 29 września 2016 roku doznał on urazu ręki, pracując przy użyciu piły do cięcia drewna na budowie. Podkreślono, że do prac budowlanych zaangażowanych było wiele firm budowlanych, w tym przedsiębiorstwo płatnika składek.

(odwołanie – k. 2 – 5)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując argumentację jak w zaskarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie – k. 10 – 12)

Na rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku pełnomocnik wnioskodawcy poparł odwołanie oraz wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego przy uwzględnieniu wartości przedmiotu sporu w wysokości 7.445,00 zł. Pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie odwołania oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

(stanowiska stron – e – protokół rozprawy z dnia 12 czerwca 2018 roku – 00:02:09 – 00:05:59 – k. 200, płyta CD, wyliczenie wartości przedmiotu sporu – k. 195 – 197)

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny

D. P. urodził się (...). Posiada wykształcenie wyższe.

W dniu 22 listopada 2007 roku uzyskał tytuł magistra z uwagi na ukończenie studiów na Uniwersytecie (...) na kierunku informatyka.

(kserokopia dyplomu ukończenia studiów wyższych – k. 46)

Wnioskodawca posiada następujące doświadczenie zawodowe:

- w okresie od 2 stycznia 2008 roku do 5 września 2008 roku był zatrudniony w (...) S. A. na stanowisku testera oprogramowania;

- w okresie od 1 lutego 2009 roku do 26 października 2011 roku był zatrudniony w Miejskich Usługach (...) w Z. na stanowisku inspektora;

- w okresie od 1 marca 2013 roku do 28 lutego 2014 roku był zatrudniony w Urzędzie Patentowym RP na stanowisku specjalisty;

- w okresie od 4 maja 2015 roku do 3 maja 2016 roku był zatrudniony w Wojewódzkim Sztapie Wojskowym w Ł. na stanowisku starszego informatyka sekcji łączności i informatyki.

(świadczenia pracy – k. 39 – 45)

D. P. był zarejestrowany, jako osoba bezrobotna, w Powiatowym Urzędzie Pracy w Z. w następujących okresach:

- od 3 listopada 2011 roku do 9 kwietnia 2012 roku;

- od 16 stycznia 2013 roku do 28 lutego 2013 roku;

- od 11 marca 2014 roku do 31 maja 2014 roku;
- od 5 sierpnia 2014 roku do 3 maja 2015 roku;
- od 4 maja 2016 roku do 25 września 2016 roku.

Na wniosek odwołującego został on wyrejestrowany z ewidencji osób bezrobotnych od dnia 26 września 2016 roku.

(informacja z Powiatowego Urzędu Pracy w Z. – k. 156)

T. B. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...) w G. od 1 grudnia 2011 roku. Głównym przedmiotem działalności jest wykonywanie robót budowlanych i wykończeniowych.

(wydruk z (...) k. 44 akta ZUS)

W dniu 26 września 2016 roku D. P. zawarł umowę o pracę z T. B. na czas określony, tj. od 26 września 2016 roku do 31 marca 2017 roku. Wnioskodawca został zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku pomocniczego robotnika budowlanego, z wynagrodzeniem zasadniczym wynoszącym 3.800,00 zł brutto. Jako miejsce wykonywania oznaczono cały kraj, natomiast na dzień rozpoczęcia pracy wskazano 26 września 2016 roku. Umowa o pracę uległa rozwiązaniu 31 marca 2017 roku czyli z upływem czasu, na jaki była zawarta.

(umowa o pracę – k. 33, świadectwo pracy – k. 30)

Wnioskodawca znalazł zatrudnienie u płatnika składek ze względu na informację jaką otrzymał od znajomej mu osoby, iż T. B. poszukuje pracownika. Mimo braku doświadczenia zawodowego w branży budowlanej D. P. wybudował razem z ojcem dom, dlatego uważał że posiada wymagane kwalifikacje do podjęcia pracy na stanowisku pomocy budowlanej. Ponadto, płatnik składek potrzebował przede wszystkim osoby, która jako kierowca podejmie się prowadzenia samochodu na trasie z G. do W., gdyż tam znajdowała się budowa. Praca przy budowie w W. przewidziana była na minimum pół roku co miało być uzasadnieniem dla zawarcia umowy na czas określony, tj. do 31 marca 2017 roku. Wysokość wynagrodzenia wynikała z poziomu zarobków w W., czyli miejsca wykonywania pracy. D. P. dojeżdżał od 26 września do 29 września 2016 roku do miejsca wykonywania pracy wraz z A. A. oraz jeszcze jednym pracownikiem innego podwykonawcy. Wnioskodawca miał pomagać przy remoncie ogrodzenia przedszkola. Płatnik składek powierzył wnioskodawcy pracę na budowie, ponieważ był podwykonawcą jednego z podmiotów.

Wnioskodawca, poza pracą w charakterze kierowcy, na budowie zajmował się głównie pracami pomocniczymi, tj. przynoszeniem i podawaniem materiałów budowlanych. Pracownicy mieli za zadanie dokonać rozbiórki i zbudować zbrojenie. Wyjazd z G. miał miejsce o 6:00 rano. Na budowie praca była wykonywana od godziny 8:00 do 16:00. A. A. wydawał polecenia wnioskodawcy w zakresie prac jakie aktualnie należało wykonać na budowie.

(zeznania wnioskodawcy D. P. – protokół rozprawy z dnia 4 stycznia 2018 roku – k. 146 w zw. z e – protokołem rozprawy z dnia 22 maja 2018 roku – 00:26:08 – 00:27:19 – k. 192, płyta CD, zeznania płatnika składek T. B. – protokół rozprawy z dnia 4 stycznia 2018 roku – k. 147 w zw. z e – protokołem rozprawy z dnia 22 maja 2018 roku – 00:27:19 – 00:31:11 – k. 192, płyta CD, zeznania świadka P. A. – protokół rozprawy z dnia 4 stycznia 2018 roku – k. 148, zeznania świadka A. A. – e – protokół rozprawy z dnia 22 maja 2018 roku – 00:04:29 – 00:20:05 – k. 192, płyta CD)

A. A. nie był zatrudniony na podstawie umowy o pracę u płatnika składek. T. B. traktował jego pomoc przy realizacji podwykonawstwa jako przysługę.

(zeznania płatnika składek T. B. – protokół rozprawy z dnia 4 stycznia 2018 roku – k. 147 w zw. z e – protokołem rozprawy z dnia 22 maja 2018 roku – 00:27:19 – 00:31:11 – k. 192, płyta CD, zeznania świadka A. A. – e – protokół rozprawy z dnia 22 maja 2018 roku – 00:04:29 – 00:20:05 – k. 192, płyta CD)

D. P. nie odbył szkolenia wstępnego w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz nie uzyskał zaświadczenie lekarskiego o braku przeciwwskazań do podjęcia zatrudnienia przed rozpoczęciem pracy, gdyż nie został na nie skierowany przez pracodawcę. Pracownik nie otrzymał pisemnego zakresu obowiązków.

(decyzja – k. 54 – 62 akta ZUS, zeznania wnioskodawcy D. P. – protokół rozprawy z dnia 4 stycznia 2018 roku – k. 146 w zw. z e – protokołem rozprawy z dnia 22 maja 2018 roku – 00:26:08 – 00:27:19 – k. 192, płyta CD)

D. P. w dniu 29 września 2016 roku uległ wypadkowi przy pracy. Wnioskodawca zajmował się cięciem drewna potrzebnego do rozporu szalunków. W pewnym momencie odskoczyła mu pilarka w wyniku czego rozciął sobie rękę w okolicy nadgarstka. Wezwane zostało pogotowie, zaś poszkodowany został przetransportowany do Szpitala (...) przy ul. (...) w W..

(dokumentacja medyczna – k. 49 – 70, zeznania wnioskodawcy D. P. – protokół rozprawy z dnia 4 stycznia 2018 roku – k. 146 w zw. z e – protokołem rozprawy z dnia 22 maja 2018 roku – 00:26:08 – 00:27:19 – k. 192, płyta CD)

O zaistniałym zdarzeniu powiadomiona została również policja, która udała się na miejsce budowy oraz przeprowadziła rozmowy z kierownikiem budowy i poszkodowanym. Kierownik budowy P. A. został poinformowany o obowiązku udzielenia informacji Inspekcji Pracy w zakresie okoliczności wypadku.

(notatki urzędowe policji – k. 74 – 77)

Po wypadku wnioskodawcy płatnik składek rozwiązał umowę w zakresie podwykonawstwa przy budowie ogrodzenia na budowie w W..

(zeznania płatnika składek T. B. – protokół rozprawy z dnia 4 stycznia 2018 roku – k. 147 w zw. z e – protokołem rozprawy z dnia 22 maja 2018 roku – 00:27:19 – 00:31:11 – k. 192, płyta CD)

D. P. został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych 7 października 2016 roku.

(decyzja – k. 54 – 62 akta ZUS)

Na dzień 28 września 2017 roku wypadek nie został zgłoszony do Okręgowego Inspektoratu Pracy w W..

(informacja z PIP – k. 113)

D. P. od 29 września 2016, tj. od dnia wypadku, stał się niezdolny do pracy. Do czasu rozwiązania umowy, tj. do 31 marca 2017 roku przebywał na zwolnieniu lekarskim. W okresie niezdolności do pracy wnioskodawcy płatnik składek nie szukał nikogo na jego miejsce, gdyż zrezygnował ze zlecenia prowadzenia robót budowlanych w W..

(zeznania płatnika składek T. B. – protokół rozprawy z dnia 4 stycznia 2018 roku – k. 147 w zw. z e – protokołem rozprawy z dnia 22 maja 2018 roku – 00:27:19 – 00:31:11 – k. 192, płyta CD)

Płatnik składek zatrudnił jeszcze jednego pracownika poza wnioskodawcą. Był to D. L., zatrudniony na podstawie umowy o pracę od 1 grudnia 2015 roku, w pełnym wymiarze czasu pracy, z wynagrodzeniem wynoszącym 1.850,00 zł w 2016 roku oraz 2.000,00 zł w 2017 roku.

(informacja pisemna wraz z załącznikami – k. 129 – 133)

T. B. z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej osiągnął dochód w następującej wysokości:

- 36.160,57 zł w 2016 roku;

- 29.924,83 zł w 2017 roku (za okres od stycznia do października).

(informacja pisemna wraz z załącznikami – k. 129 – 133)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych dowodów w postaci dokumentów, t. j. dokumentacja osobowa pracownika oraz dokumentacja medyczna zgromadzona w aktach sprawy, jak również na podstawie zeznań świadków P. A. i A. A. oraz wnioskodawcy D. P. i płatnika składek T. B.. Zgromadzone dokumenty, zeznania świadków, wnioskodawcy oraz zainteresowanego nie budzą wątpliwości, co do ich wiarygodności. Zeznania te są spójne, logiczne, wiarygodne i znajdują potwierdzenie w załączonej dokumentacji, stanowiąc tym samym wiarygodne źródło dowodowe. Ponadto, żadna ze stron nie kwestionowała wiarygodności zebranego w toku postępowania materiału dowodowego.

Sąd pominął w sprawie dowód z zeznania świadka M. S., ponieważ nie znał on osobiście wnioskodawcy oraz płatnika składek jak również nie był naocznym świadkiem zaistniałego wypadku przy pracy. Tym samym jego zeznania nie miały wpływu na poczynione przez Sąd ustalenia w zakresie stanu faktycznego sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie i powoduje zmianę zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1 i 13 ust 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1778) obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym, rentowym, chorobowym i wypadkowym - podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami w okresie od nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania.

Stosownie zaś do treści art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1368) osobom tym, w razie choroby lub macierzyństwa, przysługują świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą.

Natomiast, jak stanowi art. 4 w ust. 1 i 2 wyżej wymienionej ustawy zasiłkowej, ubezpieczony podlegający obowiązkowo ubezpieczeniu nabywa prawo do zasiłku chorobowego po upływie 30 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego.

W myśl art. 22 § 1 k. p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Do cech pojęciowych pracy stanowiącej przedmiot zobowiązania pracownika w ramach stosunku pracy należą osobiste i odpłatne jej wykonywanie w warunkach podporządkowania. Zgodnie ze stanowiskiem judykatury stosunek ubezpieczeniowy jest następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy jest realizowany. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia z dnia 17 stycznia 2006 roku III AUa 433/2005, Wspólnota (...)). Podleganie pracownikemu tytułowi ubezpieczenia społecznego jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych,

ile legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2005 roku o sygn. akt II UK 43/05, OSNAPiUS rok 2006/15 – 16/251).

W niniejszej sprawie D. P. zawarł umowę o pracę, która stanowiła stosowną podstawę do zastosowania wyżej wskazanych regulacji i przyjęcia, iż uzyskał on prawo do świadczeń określonych w ustawie zasiłkowej. Jednakże ważność tej umowy została przez organ rentowy niesłusznie zakwestionowana. Niewątpliwie bowiem umowa o pracę

z dnia 26 września 2016 roku nie została zawarta dla pozoru, jest ważna i nie ma do niej zastosowania przepis art. 83 k. c.

Zgodnie z treścią art. 83 k. c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie, za jej zgodą, dla pozoru. Złożenie oświadczenia woli dla pozoru oznacza, że osoba oświadczająca wolę nie chce, aby powstały skutki prawne, jakie zwykle prawo łączy ze składanym przez nią oświadczeniem. Inaczej mówiąc, strony niejako udawałyby, że dokonują jakiejś czynności prawnej, np. zawierając umowę o pracę.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga okoliczność, na którą Sąd Najwyższy wielokrotnie zwracał uwagę, iż nie skutkuje w sferze prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego tylko taka umowa o pracę, która nie wiąże się z faktycznym wykonywaniem tej umowy, a zgłoszenie do ubezpieczenia następuje tylko pod pozorem istnienia tytułu ubezpieczenia w postaci zatrudnienia. Chodzi tu zatem o „fikcyjne” zawarcie umowy, gdzie następuje zgłoszenie do ubezpieczenia społecznego jako pracownika osoby, która w rzeczywistości pracy nie świadczyła (wyrok Sądu Najwyższego z 16 marca 1999 r. II UKN 512/98, opubl: OSNAPiUS rok 2000, Nr 9, poz. 36; wyrok Sądu Najwyższego z 28 lutego 2001 r. II UKN 244/00, opubl: OSNAPiUS rok 2002, Nr 20, poz. 496; wyrok Sądu Najwyższego z 17 grudnia 1996 r. II UKN 32/96, opubl: OSNAPiUS rok 1997, Nr 15, poz. 275; wyrok Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2005 r. II UK 320/04, opubl: (...) rok 2006, Nr 7-8, poz. 122; wyrok Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2005 r. II UK 320/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006, Nr 7-8, poz. 122; wyrok Sądu Najwyższego z 25 stycznia 2005 r. II UK 141/04, opubl: OSNAPiUS rok 2005, Nr 15, poz. 235, str. 712).

Tytułem do ubezpieczenia, z którym przepisy prawa ubezpieczeń społecznych łączą podleganie ubezpieczeniu i prawo do świadczeń, jest zatrudnienie, jako wykonywanie pracy, w ramach stosunku pracy. Nie jest istotne przy tym, czy strony miały realny zamiar zobowiązania się – przez pracownika do wykonywania pracy, a pracodawcy do przyjmowania tego świadczenia i dawania wynagrodzenia, lecz to czy zamiar taki został w rzeczywistości zrealizowany.

Ustalając stan faktyczny Sąd dał wiarę zeznaniom świadków, płatnika składek oraz wnioskodawcy, w których wskazali na realność zawartej umowy o pracę oraz faktyczne świadczenie pracy przez D. P. w ramach powyższej umowy o pracę w przedmiotowym okresie.

Należy zauważyć, że D. P. realnie pracował na miejscu budowy. Niewątpliwie podczas wykonywania obowiązków pracowniczych zaistniał wypadek przy pracy, w wyniku którego wnioskodawca doznał urazu ręki. W konsekwencji stał się również niezdolny do pracy. Zarówno zakres obowiązków wnioskodawcy jak i rzeczywiste świadczenie pracy potwierdzili powołani w sprawie świadkowie. Ponadto, przedłożona do akt sprawy dokumentacja medyczna oraz notatki urzędowe sporządzone przez obecnych na miejscu zdarzenia policjantów także potwierdzają, iż wypadek przy pracy miał miejsce 29 września 2016 roku.

Podkreślenia wymaga okoliczność, że przedstawione przez organ rentowy zarzuty dotyczące zgłoszenia wnioskodawcy do ubezpieczeń społecznych z uchybieniem ustawowego terminu oraz kwestia braku wymaganych badań lekarskich i szkolenia z dziedziny bezpieczeństwa i higieny pracy nie mogą obciążać ubezpieczonego. Powyższe obowiązki spoczywały na pracodawcy zaś skutki ich uchybienia nie mogą obciążać strony, która po podpisaniu umowy o pracę przystąpiła do wykonywania powierzonych jej obowiązków. Tym samym istotne jest czy pracownik pracę rzeczywiście podjął. W przedmiotowej sprawie zostało to udowodnione, bowiem świadkowie widzieli D. P. w miejscu pracy. Ponadto, jak wskazano w uzasadnieniu decyzji organu rentowego, kluczowym elementem stosunku pracy jest zaistnienie podporządkowania pracowniczego. Jak wykazano w postępowaniu dowodowym, bieżące polecenia na miejscu budowy wydawał wnioskodawcy A. A., zatem argumentacja organu rentowego w tym zakresie nie zasługuje na uwzględnienie.

Na podkreślenie zasługuje okoliczność, iż złożone do akt dokumenty nie były kwestionowane przez ZUS, a zeznania świadków, wnioskodawcy oraz zainteresowanego nie zostały zasadnie podważone w toku procesu przez organ rentowy, który nie przedstawił w czasie postępowania przed sądem żadnych dowodów na poparcie swoich racji.

W świetle poczynionych, w rozpoznawanej sprawie, ustaleń faktycznych nie można mówić o pozorności oświadczeń woli w zawarciu umowy o pracę.

W tym miejscu należy rozważyć, czy zachowanie to nie narusza zasad współzycia społecznego, gdyż zgodnie z wyżej wymienionym art. 58 § 2 k. c. nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współzycia społecznego. W wyroku z dnia 18 października 2005 roku (sygn. akt II UK 43/05, opubl. OSN Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2006, Nr 15 – 16, poz. 251) Sąd Najwyższy wyraził pogląd, iż cel zawarcia umowy o pracę w postaci osiągnięcia świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie jest sprzeczny z ustawą, ale nie może to oznaczać akceptacji dla nagannych i nieobojętnych społecznie zachowań oraz korzystania ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych, przy zawarciu umowy o pracę na krótki okres przed zajściem zdarzenia rodzącego uprawnienie do świadczenia. Taka umowa o pracę jest nieważna jako sprzeczna z zasadami współzycia społecznego.

Stosownie do treści art. 58 § 1 k. c., czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy.

Zaś w myśl § 2 wyżej wymienionego przepisu, nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współzycia społecznego.

Po pierwsze podkreślić należy, iż zawarcie przedmiotowej umowy o pracę nie miało na celu obejścia przepisów ustawy, gdyż osiągnięcie wskazanych przez organ rentowy celów jest zgodne z ustawą. Nawiązanie stosunku pracy powoduje konsekwencje prawne nie tylko

w sferze prawa pracy, ale i w innych dziedzinach prawa. Jednym z takich skutków jest prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego na wypadek ziszczenia się określonych w ustawie warunków. Skutek ten po ich spełnieniu powstaje z mocy prawa. Nie można zatem wiązać zawarcia umowy o pracę, choćby zmierzała wyłącznie do uzyskania świadczeń ubezpieczeniowych, z zamiarem obejścia prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2005 r. II UK 320/04, opubl. OSNAPiUS rok 2006, Nr 7-8, poz. 122; zdanie odrębne

do wyroku Sądu Najwyższego z 14 lipca 2005 r. II UK 278/04, opubl. OSNAPiUS rok 2006, Nr 7-8, poz. 116). Cel w postaci objęcia ubezpieczeniem społecznym i uzyskania z niego świadczeń nie jest bowiem sprzeczny z ustawą ani nie zmierza do jej obejścia, a przeciwnie - co zostało już wcześniej powiedziane - jest konsekwencją uzyskania statusu pracownika.

Na uwagę zasługuje także stanowisko Sądu Najwyższego, wyrażone w wyroku z 14 marca 2001 roku (II UKN 258/00, OSNP 2002/21/527), zgodnie z którym nie można przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował i wypłacał z tego tytułu wynagrodzenie za pracę. Nie wyklucza to rozważenia, czy w konkretnym przypadku zawarcie umowy zmierzało do obejścia prawa (art. 58 § 1 k. c. w związku z art. 300 k. p.).

Sąd Okręgowy w Łodzi podziela również pogląd Sądu Najwyższego zawarty w wyroku z dnia 25 stycznia 2005 roku, (II UK 141/04 opublikowanym w OSNP 2005/15/235), w którym stwierdza się, iż stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy (art. 58 § 1 k. c. w zw. z art. 300 k. p.).

Ponieważ postępowanie dowodowe wykazało, iż D. P. podjął pracę

i faktycznie ją świadczył, a pracodawca – świadczenie to przyjmował, co potwierdzają, zarówno zeznania wnioskodawcy i zainteresowanego oraz zebrana w sprawie dokumentacja.

Nie bez znaczenia w sprawie jest także fakt, iż D. P. stał się niezdolny do pracy w wyniku zaistniałego wypadku przy pracy, który był zdarzeniem losowym oraz niezależnym od jego woli i świadomości. W takich okolicznościach trudno uznać, aby celem zawarcia umowy o pracę było wyłudzenie świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

W ocenie Sądu należycie zostały wyjaśnione i uprawdopodobnione motywy związane z zatrudnieniem D. P.. Zatrudnienie zainteresowanego było podyktowane potrzebami gospodarczymi pracodawcy. W spornym okresie płatnik składek podjął dodatkowe zlecenie na budowie w W. a wnioskodawca został mu polecony przez inne osoby. Ponadto, był on osobą która miała wymagane doświadczenie i kwalifikacje, aby wykonywać proste prace pomocnicze (wybudował z ojcem dom) oraz prowadzić samochód na trasie z G. do W., jednocześnie zabierając ze sobą innych pracowników. Na uwzględnienie zasługuje także okoliczność, iż pracownik nie miał realnej szansy powrotu na poprzednio zajmowane stanowisko, gdyż płatnik składek podkreślił, że zatrudnienie D. P. na czas określony związane było z czasem trwania budowy. Prace miały zająć około pół roku i na ten okres pracodawca potrzebował pracownika. Z uwagi na zaistniały wypadek przy pracy T. B. zrezygnował ze zlecenia prowadzenia prac budowlanych w W.. W konsekwencji, brak było podstaw do dalszego zatrudnienia wnioskodawcy, jednakże z uwagi na niezdolność do pracy zawarta umowa o pracę, uległa ona rozwiązaniu z upływem czasu na jaki została zawarta. Tym samym płatnik składek nie zatrudnił nikogo na jego miejsce. Także kwestia wyższego wynagrodzenia jakie zostało zaproponowane wnioskodawcy w stosunku do innego pracownika zatrudnionego u płatnika składek, w ocenie Sądu Okręgowego jest uzasadniona miejscem pracy. Powszechnie wiadomo, że stawki wynagrodzeń za tę samą pracę są wyższe w W. niż w innych miastach na terenie kraju.

Jednocześnie ustalone okoliczności faktyczne sprawy uprawniają Sąd do oceny kwestii wynagrodzenia określonego w umowie o pracę pomiędzy zainteresowanym a płatnikiem składek.

Zgodnie z art. 78 k. p. wynagrodzenie za pracę powinno być tak ustalone, aby odpowiadało w szczególności rodzajowi wykonywanej pracy i kwalifikacjom wymaganych przy jej wykonywaniu, a także uwzględniało ilość i jakość świadczonej pracy.

Otrzymywana przez D. P., we wskazanych wyżej warunkach, kwota wynagrodzenia 3.800,00 zł brutto, nie jest kwotą wygórowaną i odpowiada stawkom rynkowym na podobnym stanowisku pracy w W..

Ponadto, z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej T. B. uzyskiwał wysokie dochody dlatego zatrudnienie kolejnego pracownika było jak najbardziej uzasadnione z perspektywy jego możliwości finansowych.

Sąd Okręgowy podziela w tym miejscu stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w treści wyroku z dnia 23 kwietnia 2010 roku w sprawie II UK 309/09, opubl. LEX nr (...), „zgodnie z systemem orzekania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych w postępowaniu wywołanym odwołaniem do sądu pracy Sąd rozstrzyga o prawidłowości zaskarżonej decyzji w granicach jej treści i przedmiotu”. Kwestia oceny samej wysokości wynagrodzenia określonego w spornej umowie pod kątem jego zgodności z zasadami współżycia społecznego, czy też z przepisami ustawy może być przedmiotem nowej decyzji ZUS. W decyzji tej organ rentowy może rozstrzygnąć, czy ustalone przez strony wynagrodzenie było faktycznie adekwatne do powierzonych obowiązków oraz uzasadnione zasobami finansowymi pracodawcy.

Zdaniem Sądu, nie można zatem podzielić stanowiska reprezentowanego przez organ rentowy, że ubezpieczony podjął zatrudnienie jedynie w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Jak wynika z ustaleń sądu brak podstaw do uznania, iż sporna umowa była zawarta jedynie dla pozorów. O pozorności można bowiem mówić jedynie wówczas, gdy oświadczenie woli złożone jest drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów.

A zatem strony niejako udawałyby, że dokonują jakiejś czynności prawnej np. zawierają umowę o pracę. T. B. chciał zatrudnić wnioskodawcę do pomocy przy realizacji nowego zlecenia w W. i miał ku temu realne powody. Ubezpieczony zaś świadczył pracę i otrzymywał stosowne wynagrodzenie. A zatem niewątpliwie brak było po obydwu stronach zgody na zatrudnienie pozorne.

Zawarcie umowy o pracę przez D. P. z płatnikiem składek, w świetle zebranego materiału dowodowego, w ocenie Sądu Okręgowego nie było też sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Mając powyższe na uwadze Sąd doszedł do przekonania, iż decyzja organu rentowego wydana została w oparciu o błędnie ustalony stan faktyczny i nie znajduje ona oparcia w realiach niniejszej sprawy.

Wobec powyższego Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k. p. c. zmienił zaskarżoną decyzję jak w pkt 1 sentencji wyroku uznając odwołanie za zasadne.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k. p. c. w zw. z § 2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800) i zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, I Oddziału w Ł., na rzecz wnioskodawcy kwotę 1.800,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego.

K. J.